MT-besluit gemeente Aalten

Zaakkenmerk/Onderwerp	Z/24/156817/Herijking armoedebeleid
Verantwoordelijk organisatieonderdeel	A5 Team Mens en Samenleving
Zaakkenmerk/Documentkenmerk	Z/24/156817/D-537059
Vertrouwelijkheid	Openbaar

Toelichting voorstel

Samenvatting

J.C. Wikkerink

De gemeenteraad heeft in november 2023 gevraagd om een herijking van het armoedebeleid. De visie financiële bestaanszekerheid is ter kennisname voorgelegd aan uw college. U heeft ingestemd met de voorgestelde richtinggevende aanpassingen, vooralsnog binnen de huidige financiële kaders. De raad is geïnformeerd over de herijking van het armoedebeleid en heeft kennisgenomen van de visie financiële bestaanszekerheid.
De voorstellen zoals opgenomen in de nota 'van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid' (met de visie financiële bestaanszekerheid als basis) leiden tot het herijkt armoedebeleid met ingang van 1 januari 2025. Aansluitend zal er vanaf 2025 een doorontwikkeling van de financiële bestaanszekerheid (gemeentelijk armoedebeleid) plaatsvinden zoals beschreven in de nota.

Voorgestelde beslispunten

1. Akkoord te gaan met de nota van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid en bijbehorende voorstellen 1 t/m 9 (hoofdstuk 8);

2. De voorgestelde wijzigingen dekken binnen het huidige beschikbare budget 2025 en verder voor armoedebestrijding;

3. De nota van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid ter besluitvorming voor leggen aan de gemeenteraad;

4. Akkoord te gaan met de reactie op het advies van de sociale raad op de herijking armoedebeleid (nota van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid).

Besluit

Akkoord.

Inleiding

Het huidige armoedebeleid is in 2016 voor het laatst herzien. De beleidsregels Armoedebeleid zijn door het college in 2022 opnieuw vastgesteld. Hier is destijds een aantal wijzigingen aangebracht maar dit betreft geen herziening van het brede armoedebeleid. In november 2023 heeft de raad gevraagd om herijking van het armoedebeleid. Op 18 juni 2024 is de interne startnotitie en visie financiële bestaanszekerheid achtereenvolgens ter kennisname en vaststelling aan uw college aangeboden. Er is ingestemd met de voorgestelde richtinggevende aanpassingen, vooralsnog binnen de huidige financiële kaders. Begin september 2024 is het advies 'van Arm-lastig naar Arm-slag' aangeboden. Dit advies is uitgebracht door inwoners onder leiding van twee onafhankelijk procesbegeleiders.

De visie financiële bestaanszekerheid en het advies 'van Arm-lastig naar Arm-slag' vormen de basis voor de voorstellen (hoofdstuk 8) zoals genoemd in de nota 'van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid'. Deze voorstellen betreffen wijzigingen in het armoedebeleid per 1 januari 2025. Daarnaast wordt er een doorkijk gegeven naar de stappen die we in 2025 en verder gaan zetten op het gebied van doorontwikkeling van de financiële bestaanszekerheid.

Argumenten

1.1 Deze nota is de basis voor de doorontwikkeling rondom financiële bestaanszekerheid

Met de visie financiële bestaanszekerheid en aansluitend de nota is de eerste fase van doorontwikkeling van het gemeentelijk armoedebeleid (financiële bestaanszekerheid) afgerond. We hebben een armoedebeleid dat zich richt op diverse doelgroepen met een extra inzet op gezinnen met kinderen. De basis is goed maar door landelijke en gemeentelijke

ontwikkelingen is doorontwikkeling op financiële bestaanszekerheid van belang. Dit gaan we doen door het laten uitvoeren van deskundige effectmeting van het gemeentelijk armoedebeleid. Aanvullend maken we gebruik van het advies 'van Arm-lastig naar Arm-slag' en de te vormen klankbordgroep.

1.2 De voorstellen sluiten aan op de visie financiële bestaanszekerheid

Op 18 juni 2024 heeft u kennisgenomen van en ingestemd met de visie financiële bestaanszekerheid en de hierin voorgestelde richtinggevende aanpassingen. Deze visie en richtinggevende aanpassingen vormen de basis voor de nota 'van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid' met bijbehorende voorstellen.

2.1 De voorstellen passen binnen de huidige financiële kaders van het jaar 2025 en verder zoals vastgesteld in het collegebesluit van 18 juni 2024

Op 18 juni 2024 heeft u ingestemd met de richtinggevende aanpassingen vooralsnog binnen de huidige financiële kaders. De huidige voorstellen passen binnen het huidige totale beschikbare budget 2025 en verder voor armoedebestrijding. Dit is inclusief de structurele middelen voor armoede en schulden vanuit de meicirculaire 2024.

Kanttekeningen

2.1 Door in te zetten op het terug dringen van niet gebruik kan dit gaan leiden tot meer aanvragen en mogelijk extra uitgaven

Op 18 juni 2024 heeft u ingestemd met de richtinggevende aanpassingen vooralsnog binnen de huidige financiële kaders. Door in te zetten op het niet gebruik kan dit vanaf 2025 leiden tot extra aanvragen waardoor de uitgaven stijgen. Dit gaan we monitoren en wordt in de voorjaarsnota 2025 nader toegelicht. Landelijk is aangetoond dat er nog steeds veel huishoudens zijn die niet of onvoldoende gebruik maken van inkomensondersteunende voorzieningen. Daardoor ontstaan er vaak ook financiële problemen met alle gevolgen van dien. Het inzetten op terugdringen van niet gebruik (preventief instrument) sluit ook bij de landelijke aanpak (onder andere met het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening).

2.2 In 2025 willen we starten met het onderzoeken van de kostensoorten bijzondere bijstand zoals opgenomen in de beleidsregels armoedebeleid

In de beleidsregels armoedebeleid 2022 zijn de kosten bijzondere bijstand vastgelegd, in 2025 willen we onderzoeken aan welke knoppen we kunnen draaien om de kosten op de bijzondere bijstand niet verder te laten oplopen. Deze keuzes en de nieuwe beleidsregels worden in 2025 aan u voorgelegd.

Overleg gevoerd met

Intern

Team Mens en Samenleving, Felix Siemes, herijking armoedebeleid in relatie tot schuldhulpverlening: totstandkoming visie en nota van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid

Team Mens en Samenleving, Fleur Ebbers, ontwikkelingen financiële bestaanszekerheid ook in relatie tot Laborijn

Team Mens en Samenleving, Wim Wevers en Jaap Scheepers, uitvoering gemeentelijk armoedebeleid

Team Mens en Samenlevering, Daphne Ekelhof en Sietske Kooistra, afstemming schuldhulpverlening in relatie tot armoedebestrijding

Team Financiën, Maud Derksen en Christine de Munck, voorstellen en financiële consequenties

Team Mens en Samenleving, Daniëlle Wensink, sociale basis, sociaal domein breed

Team Mens en Samenleving, Julia ten Dolle, Vera Meinen en Esther Teunissen, kinderen en armoede (scholen, jeugd)

Team Communicatie, Jolanda van Eldik, communicatietraject en de Voorzieningenwijzer

Extern

Stakeholders en maatschappelijke organisaties in hoofdstuk 6 genoemd als netwerkpartners. Laborijn, Figulus Welzijn, Maatschappelijk werk en Sociaal Raadslieden werk (Sensire), Humanitas Thuisadministratie en Formulierenbrigade, Meedoenpact, Voedselbank, Menzis, Zwembad 't Walfort, Bibliotheek (Taalhuis), Directeuren van de Aaltense basisscholen, MEE. Lokale werkgroep Laaggeletterdheid
Werkgroep Simpel Switchen

Vervolgstappen en planning

- College: 10 oktober 2024

- Beeldvormende raad: 11 november 2024
- Oordeelsvormende raad: 19 november 2024
- Raad: 26 november 2024
- Inwerkingtreding 1 januari 2025
- Indien gewenst ronde langs de fracties en Sociale Raad in 2025

Participatie

Participatie heeft op verschillende manieren plaatsgevonden, namelijk:

- Het advies Van Arm-lastig naar Arm-slag 'vanuit ervaringskennis naar een nieuw armoedebeleid'

  Dit advies is tot stand gekomen in gesprek met de inwoners onder leiding van twee onafhankelijk procesbegeleiders.
  Op 13 september is het advies officieel overhandigd aan wethouder Joop Wikkerink en is er gesproken met de inwoners (werkgroep leden). Het advies is meegenomen in de nota van wijzigingen financiële bestaanszekerheid en zal ook richting geven voor de doorontwikkeling van de financiële bestaanszekerheid.

  Voor 2025 wordt er een klankbordgroep van inwoners opgericht om mee te denken in de ontwikkelingen rondom financiële bestaanszekerheid. Dit sluit tevens aan bij de participatieverplichting die mogelijk op 1 januari 2026 in werking gaat treden (wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau).

- Sociale raad

  Op 22 mei 2024 is de werkgroep Participatie geïnformeerd over de huidige stand van zaken van de herijking van het armoedebeleid. Op 11 september 2024 zijn de voorstellen zoals beschreven in de nota nader toegelicht. Aansluitend is op 19 september advies gevraagd aan de Sociale Raad en deze is op 4 oktober 2024 ontvangen. De reactie van het college, zoals opgenomen in de bijlagen bij dit voorstel, na het collegebesluit aan de Sociale Raad zenden.

- Jongerenraad

  Op 8 juli 2024 is de Jongerenraad geïnformeerd en zijn we in gesprek gegaan wat voor hen belangrijke zaken zijn rondom armoede. Deze zijn meegenomen in de nota van wijzigingen.

- Commissie Sociaal Domein

  Op 8 april en 3 juni 2024 is de Commissie Sociaal Domein geïnformeerd over de herijking van het armoedebeleid, stand van zaken en bestuurlijke planning.

Communicatie

Na het besluit van het college worden de inwoners geïnformeerd via een persbericht. Met daarbij speciale aandacht voor het advies vanuit de inwoners.

Het raadsbesluit wordt gedeeld via een persbericht. Aansluitend worden de werkprocessen aangepast en treden de wijzigingen op 1 januari 2025 in werking.

Aanvullend wordt er een flyer gemaakt van alle regelingen om inwoners in de gemeente Aalten nader te informeren.